

[Brusvang.]

ten af, at vi var med i EF-valutasamarbejdet.

Jeg vil gerne bekende, at jeg tilhører et af de partier, der finder, det er hensigtsmæssigt, at vi også fortsætter valutasamarbejdet i EF. Jeg er også bekendt med de vanskeligheder og de problemer, der har været i dette samarbejde. Jeg er dog ikke i tvivl om, at det er til gavn for Danmark, at vi fortsætter samarbejdet også i så henseende.

Septemberforliget har jo 3 hovedforpligtelser, vi skal leve op til i den kommende tid, nemlig at få gennemført skattelettelser og besparelser og spørgsmålet om omkostningsniveauet.

Jeg vil gerne på centrum-demokraternes vegne sige, at vi naturligvis er parat til at medvirke ved løsninger, hvorved disse forpligtelser bliver opfyldt. Jeg må også her sige — og dér vil jeg gerne have lov til at henvise til hr. Hilmar Baunsgaards bemærkninger — at jeg heller ikke tror på, at vi, når vi skal leve op til forpligtelsen med et omkostningsniveau i ro, er i stand til at gennemføre en vidtgående form for ØD. Det kan næppe være anderledes, end at en ØD-ordning vil medføre en belastning af omkostningerne, og det vil sige den modsatte virkning af den, vi tilstræber.

Det er centrum-demokraternes vurdering af septemberforliget, at det, selv om vi ikke på noget tidspunkt har sagt, at det var tilstrækkeligt, hvad der blev opnået ved dette forlig, har haft en positiv betydning både politisk og økonomisk, som begge dele har ført til en større stabilitet, end vi ellers ville have oplevet. Det er vi ikke i tvivl om. Jeg mener også, at udviklingen har vist, at den problemkreds, vi har taget med i septemberforliget, er for snæver, og det vil sige, at der er mere, der må med. Det så vi også allerede ved åbningen af forhandlingerne om opfølgning af septemberforliget: vi havde jo her i de sidste dage en meget kraftig konfrontation.

Det var i øvrigt den gamle forligsproblematik, som dukkede op igen: hvad er man bundet til? Hvor langt forpligter et forlig? Giver det forpligtelser også med hensyn til emner, der ligger udenfor? Dér fik vi altså konstateret, at der i hvert fald var ét emne, som lå uden for forliget, men som på en eller anden måde måtte med ind i forligsforhand-

lingerne, nemlig grundskatterne. Det var jo også det, åbningen af forhandlingerne næsten var ved at revne på. Centrum-demokraterne indtog her et standpunkt, som jeg mener var med til at løse op for den tilspidsede situation, et standpunkt, som jeg gerne vil have lov til at forklare.

Centrum-demokraterne mener ligesom venstre, at det er rigtigt, at skat på produktionsjord skal væk. Det er ideelt rigtigt, og vi er altså ikke i tvivl om, at vi vil støtte bestræbelser herpå, men det er tvivlsomt, hvornår det skal gøres, og om det kan gøres isoleret. Centrum-demokraterne finder ikke, at det kan gøres isoleret, for problemet med grundskatter er jo ikke bare spørgsmålet om skat på produktionsjord, men om grundskatterne i det hele taget. Derfor finder centrum-demokraterne, at vi i forligsforhandlingerne bør drøfte ikke bare skatten på produktionsjord, men også grundskatterne i øvrigt.

Vi har det synspunkt, at der bør ske en afvikling både på indtægtssiden og udgiftssiden i det ejendomsskema, som vedlægges selvangivelsen. Vi vil gerne nå frem til, at boligen kommer ud af selvangivelsen. Jeg kan altså her straks sige, at det er et emne, som centrum-demokraterne gerne vil have med i den katalog, som vi ved regeringen er ved at udarbejde. Men vi syntes, det var rigtigt at medvirke til, at der ikke blev en særdeles skadelig og skarp konfrontation, som kunne have standset hele mekanismen allerede fra starten. Derfor sagde vi: vi kan ikke støtte partiet venstres sologang med hensyn til skatten på produktionsjord, men vi er i øvrigt enige i, at der må findes en løsning på det problem.

Denne konfrontation førte i øvrigt til en afklaring ikke bare af dette, at der var flere emner, der skulle med, men også af, hvordan vi skal gå frem proceduremæssigt. Aftalen blev, selv om den ikke er skriftligt nedfældet, så vidt jeg kan se, af følgende indhold:

For det første at regeringen laver denne katalog, som vi andre supplerer efter bedste evne med de forslag, vi mener skal med.

For det andet må man gennem forhandlinger søge at nå frem til en enighed. Vi ved godt på forhånd, at man ikke vil opnå fuld enighed, men det vil også være lykkeligt, om man kunne acceptere, at man måske når